

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Slovenske knjige za učiteljska.

Kakor se je v Avstriji na šolskem polju v obče napredovalo, tako je še posebno gledé učiteljskih velik napredek opaziti. V teku 20 let se je v tej zadevi kaj veliko storilo. Poprej neso bila učiteljska samostalni zavodi, marveč le pritikline k takratnim normalnim šolam. Izobraženje učiteljskih kandidatov tudi ni bila glavna, ampak le stranska naloga takratnih učiteljev normalk, ki so bile ob enem učitelji preparandskih tečajev. Učna uprava je pa spoznala, da je poglobljena naloga na učiteljskih izobraževanje bodočih učiteljev in učiteljic. Po tem načelu je ustanovila v naši državi lepo število dobro urejenih učiteljskih šol, ki so preskrbljene večinoma z lepimi novimi poslopji in mnogovrstnimi učili. Po imeniku, ki mi je na razpolaganje, šteje Češko 15 učiteljskih (6 čeških, 9 nemških), Dolenja Avstrija 6, Galicija 9 (6 poljskih 3 rusinsko-poljske), Moravsko 6 (3 češka, 3 nemška), Šlezko 4 (vmes 1 privatna). Ostale dežele imajo največ le po jedno učiteljsko za kandidate in kandidatnje. V Gradcu imajo na pr. moško in žensko učiteljsko, v Mariboru in Celovci samo moško. Nas Slovence pač zanimajo ona učiteljska, kjer se izobražujejo slovenski učiteljski pripravniki in pripravnice, ki bodo postali učitelji na slovenskih šolah. Tukaj opazimo najprvo moško učiteljsko v Kopru. To je še dokaj praktično uravnano, praktično z ozirom na narodnostne in druge razmere na Primorskem, kjer bivajo Slovenci, Hrvati in Italijani. Zato se po mogočnosti ozira v šoli enakomerno na vse tri narodnosti. V prvem tečaju so menda ločeni pripravniki popolnoma po materinskih jezikih, v višjih se polagoma združujejo in v najvišjem (4. letniku) so popolnoma združeni. Združuje jih pa nemščina. Dokler in za katere predmete so ločeni, rabi jim materinščina kot učni jezik; potem se pa morajo pripravniki raznih narodnostij učiti, in to najtežjih predmetov, vzgoje- in ukoslovja v nemškem jeziku. S tem se dobro privadijo temu jeziku, čegar morajo večji postati v svojem lastnem interesu; zavodu pa prihranijo nekaj učiteljev; kajti naravno je, da za kacic 100 učiteljskih pripravnikov, če so tudi trojne narodnosti, ni mogoče državi 12

razredov plačevati. Jdnake razmere so na ženskem učiteljski v Gorici, kjer se morajo pri pouku enakomerno ozirati na tri deželne jezike in še na 4, t. j. na velevažni nemški jezik. Precej drugače so pa razmere na spodnjem Štajerskem in Kranjskem. V teh pokrajinah imamo pač skoro izključno slovenske šole. Zato bi bile tudi učiteljske šole lahko slovenske. V prejšnjih časih ne bi bilo mogoče, tem opravičenim željam ustreči, ko nismo imeli šolskih knjig v slovenskem jeziku za učiteljska. Tako n. pr. smo rabili pred 20 leti le 2 knjigi za izobraženje v učiteljskem poklici, in še ti ste bili nemški. Od kar so se po novih ugodnejših določbah učiteljska preustrojila, upeljale so se učne knjige srednjih šol na pripravnicah, ali pa so se nove knjige za te šole spisale. V teku poslednjih 10 let smo tudi Slovenci dobili še za šolsko kategorijo svoje knjige. Za nekatere predmete smo vzprejeli slovenske šolske knjige srednjih šol, na pr. za veronauk, slovensščino, zemljopis, zgodovino, fiziko in prirodopis; za druge predmete poslovenila sta profesorja Celestina in Lavtar obstoječe nemške izvirnike, namreč aritmetiko in geometrijo. Še celo za manj važne predmete imamo nekaj slovenskih in slovenkonemških knjig in pomožnih navodov, ki se ali rabijo že ali bi se pa za rabo upeljati mogli, na pr. za godbo in petjo (Försterjeve knjige za petje in glasovir, Nedvedove, Stegnarjeve pesmarice), za ženska ročna dela (Stumpf), za telovadbo (Škol-ove knjige, Schmidtove, Zima). Izišlo je tudi nekaj metodskih navodov iz peresa ravnatelja Lapajnet (Prvi poduk, Praktična metodika). Vender je še manjkalo nekaj najvažnejših knjig za slovenska učiteljska, namreč strokovnih navodov za vzgojo in uk. Do teh knjig smo prišli šele po trudapolnem delu „Pedagogičkega društva“ v Krškem, ki je izdalo v teku 3—4 let knjige, ki so za slovenske učiteljske pripravnike in slovenske učitelje sploh eminentne važnosti. To so poleg 3 letnikov tega društva iz njih ponatisnjeni izvodi: 1. „Vzgojeslovje“, 2. „Ukoslovje“, 3. „Dušoslovje“, knjige, ki se bodo v prvi vrsti rabile na učiteljskih pri nas, kakor hitro nam bode visoka vlada dovolila, da se smejo ti predmeti v našem jeziku učiti. Tako se smemo namreč Slovenci ponašati, da

imamo tudi za učiteljska že vse svoje knjige. Nedostaje nam jedino le še jedne knjižice, namreč metodo diškega navoda za risanje še nimamo. A tudi temu se bode odpomoglo. Z bodočim 4. letnikom namerava izdati „Pedagogičsko društvo“ na Krškem pod vodstvom vrlega svojega predsednika, gosp. Gabrška še metodiški navod za risanje, katerega je v rokopisu že zgotovil odlični član tega društva, g. nadzornik Bezla j. — Te vrstice smo zato napisali, da še jedenkrat opozorujemo na plovito delovanje „Pedagogičkega društva“ slovensko učiteljstvo, pa tudi druge merodajne faktorje, slavno vlado in visoki deželni zbor kranjski, ki naj bi bila neumorno delujočemu slovstvenemu zavodu blagohotna in naklonjena. —e.

Deželni zbor kranjski.

(V. seja, dne 22. oktobra 1889. l.)

(Dalje.)

Poslanec Šuklje naglašá, kolike važnosti je vinarstvo za našo državo, kako znamenito za narodno gospodarstvo. V naši tostranski državi iznaša areal vinogradov po zadnjem statističnem pregledu 213.804 hektarov, na katerih se pridelá 3.247.291 hektolitrov vina, od teh spada na kranjske vinorodne kraje 10.690 hektarov, na katerih se povprečno pridelá 181.000 hektolitrov vina, ki se proda po 8 gld. hektoliter, kar vrže 1.448.456 gld. Sedaj je v vse to ozemlje v veliki nevarnosti, da bode popolnoma uničeno, kajti polovica vinogradnega ozemlja je že okužena. Govornik pravi, da je letos o počitnicah spremljal vodjo Grmske šole g. Dolenca na Bizeljsko in videl, kako žalostne razmere je tamkaj napravila trtna uš. Vse je uničeno in v goricah, ki so slule po svoji izvrstni vinski kapljici ni dobiti niti kozarca domačega pridelka. To nevarnost odpraviti je nalog merodajnih faktorjev, države in dežele. A stori se veliko premalo. Dočim Cislajtanije iznaša vinski pridelek do 40 milijon. gld., je v državnem proračunu za uničevanje trtne uši ustavljenih borih 36.000 gld., prej pa celo samo 23.000 gld. Na Francoskem se je dajalo za nasade ameriških trt doslej 1.336.000 frankov, to je svota, s katero se more kaj uspešnega storiti, pri nas v

LISTEK

Blódné duše.

Roman.

Češki spisal Václav Beneš-Třebizský, preložil I. Gornik.

Drugi del.

(Dalje.)

IV.

Po poti vedoči iz okrajnega mesta v Podlesje pomikal se je počasi dvoprežen voz. Voznik zahajen preko ušes v siv, omaščen kožuh, kričal je skoro vsako minuto „hi!“ in jermen na biči imel je že do polovice razbit. Dvema dosti tolstima vlahoma ni se hotelo naprej; povešala sta glavi, kakor v žleb in za vsakim korakom sta se spodikala. Le kadar se jima je bič precej ostro ulegel na kožo, šlo je neka, hitreje, a kmalu zopet v prejšnjem, obotavljajočem se koraku.

Zadej na dveh otepih ječmenove slame, ki sta bila že dobro razčobana, sedel je starec v temuem, nekoliko sivem habitu. Kapuco je imel potegujeno preko glave, precej nizko na čelo. Pogledi njegovi upirali so se neodvratno k črnim borovcem, ki so

obrobljali v širokem polukrogu zapadno obzorje in ob jednom mejili Podlesje. Usta starčeva sklepala so se tesno, bilo jih ni tako rekoč niti videti radi bele dolge čez pas segajoče brade, v katero je včasih zapihal januarski vetrec hoteč jo podražiti ali morebiti zdramiti starca in njegovo oko odvrniti od gozdov, za katerimi so se sicer tihe, mirne vasice spremenile, da jih ni bilo spoznati . . .

Voznik bil je iz Srbčca, konja tudi iz Srbčca in starec — otec Jarolim iz puščavnice, ki je bila nekaj nad Srbčcem. Pripeljali so ga predvčeranjim k Zahradkovim polu v nesvesti, položili ga v tople pernice in mu dali okladke na glavo, a jedva se je zavedel, dvignil se je, ozrl se okrog sebe z izbuljenimi očmi in potem se globoko oddahnil.

„Kam ste me pripeljali?“

„K dobrim ljudem, oče Jarolím!“

„K dobrim — ali ne dobrim, zdaj se vsak lopov hvali, da je dober . . .“

„Ali nas ne poznate, oče Jarolím? — Zahradkovka sem!“

„Zahradkovka! — In vaš mož je šel z njim, s tem —“

Otec Jarolim stisnil je pesti.

„Prodal bo vse, uničil vse, v Podlesji bo to-

liko vdov kolikor streh in sirot na tisoče! Ti-le tvoji otroci bodo vsi — reveži! — In če hočeš, da se ti vrne mož, da bi ne bila vdova, da bi se tem otrokom vrnil otec, da bi ne postali sirote, daj upreči, hitro, škoda je vsake minute, moram v mesto. — Ali me razumeš, seljakinja?“

Zahradkovka stala je pred starcem, kakor bi bila odrevenela. V ušesih zvenele so ji besede puščavnikov: V Podlesji bo vdov kolikor streh in sirot na tisoče! — Ti le tvoji otroci bodo vsi . . . reveži! — kakor kadar z vsemi zvonovi pozvanjajo v tukajšnjem zvoniku k pogrebu.

„Tvoje konje hočem, moram v mesto, še je čas — ali slišiš?“

„Kdo pa vas bo, oče Jarolim, peljal? Možki so proč . . . Morebiti nikogar ni v vasi, kdor bi znal ravnati s konji razven Koblihe. A ta ina včasih čudne navade. Pravijo o njem, da je malo zmešan.“

„Nuj, seljakinja nuj! Do večera moram biti nazaj! — Kakor bi bili brezglavi in brezumni.“

In v četrto ure zaropotal je voz od Zahradkovih, in že na dvorišči čul se je „hi!“ Koblihov.

„Pazite!“ kričala je kmetica na pragu.

„O ne skrbite, mati! Ne vozim prvič!“

Avstriji, pozobljejo komisijski stroški in dijete polovico dovoljene svote. Na Kranjskem sploh ni izbirati sredstev, ne preostaje družega, nego nasaditi ozkužene vinograde z ameriškimi trtami. 100 000 rezanic bode pa vsekako premalo in torej naj bi vladna Kostanjeviška ameriška trtnica, ki prodaja 1000 rezanic po 10 gld., jih dajala ceneje ali zastonj, kajti letošnja slaba letina ne dopušča revnim kmetovalcem še kupovati trt. Sploh pa naj bi se, kakor na Bizeljskem, v vsacem okrajnem glavarstvu vinogradnega okraja, napravil izgleden vinograd z ameriškimi trtami, kajti posebno dolenski kmet je konservativen, malo čita, še manj verjame, le kar vidi, če je koristno, posnema.

Poslanec Lavrenčič podpira predloge gospodarskega odseka in izreka gorko željo, naj bi se vipavskim vinorejcem kolikor mogočno v velikem številu delile brezplačno rezanice ameriških trt, kajti na Vipavskem stane novo opravljanje vinogradov jako mnogo stroškov.

Poročevalec Povše poudarja, da so druge države dosti več storile za uničenje trtne uši ko Avstrija. Tako je razen že naglašane Francoske vsako leto dala nemška država tudi dva milijona mark. Upa pa poročevalec, da bode častiti zastopnik v državni komisiji zoper filoksero, deželni odbornik dr. Vošnjak storil, vse, kar mu je mogoče, da se bodo ameriške rezanice delile brezplačno revnim vinogradnikom, saj je ravno vinogradni pridelek najbolj z davkom obložen.

Pri glasovanju vsprejmo se nasveti upravnega odseka soglasno.

Poslanec Kavčič poroča v imenu npravnega odseka o prošnji Borovniške in Vrhniške občine in okrajnega cestnega odbora Vrhniškega za uvrstitev okrajne ceste z Vrhnike do Borovniške postaje mej deželne ceste. Uzroki so jako tehtni, cesto rabijo drugi kraji, njeno vzdrževanje je jako drago. A ker se cestna postava, na katero se ta prošnja opira, ni začela še izvrševati in ker bode treba vprašati še prej c. kr. vlado in vojaštvo, nasvetuje, da se izroči prošnja deželnemu odboru v podrobno preiskovanje.

Poslanec Murnik poroča v imenu upravnega in gospodarskega odseka o prošnji županstva Kostel, da se občina razdeli v občini Fara in Banjaloka in nasvetuje, da se prošnja izroči deželnemu odboru, da v prihodnjem zasedanju predlog stavi.

Poslanec dr. vitez Bleiweis poroča v imenu finančneza odseka o proračunih bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdeniškega zaklada za leto 1890. Poročevalec pravi, da ostanejo proračuni neznaatno nespremenjeni, le oskrbniku in kontrolorju deželne bolnice dovoli se naj vsakemu 75 gld. personalne letne priklade, da bi ne imela manjših dohodkov. Tudi pravi poročevalec naj bi dnevni stroški za jednega bolnika ne preseglji 28 kr. in želi, naj bi se na kirurški oddelek nastavlil še jeden sekundarij, ker je ondu posla preveč.

Poročevalec deželnega odbora dr. Vošnjak odgovarja, da je deželni odbor v dopisu do ravnateljstva pač odredil, naj bi stroški za jednega bolnika ne presegali v deželni bolnici nad 28 kr., a to ni storil deželni odbor iz svoje inicijative nego zgolj po nasvetu vodstva. Ni pa misliti, da bi deželni odbor hotel, da bi bolniki, katerim prija bolj obilnejša tečna hrana, iste ne dobili, a opomniti je, da nekateri bolniki, ki dobivajo vsled bolezni, ker ne

In Koblaha poskušal je še v vasi tri lehti dolgi bič.

In predno so prišli do mesta, ponavljal je Koblaha najmanj dvajsetkrat, ko se je voz nagnil s ceste na stran, da je to zadnjokrat.

Otec Jarolim pozdravil je ustopivši v pisarno kakor krščan, ki je dolgo vrsto let prebil v puščavi s premišljevanjem o Bogu in o ljudeh, slabih njegovih stvorih; pisarji ozrlji so se od svojih miz, pogledali drug drugega, odprli suba usta in se začeli smejeti, da je otcu Jarolimu zastala sapa v prsih. Iz sobe, v katero so vodile steklene dveri, prihital je visok mož v obnošeni suknji in zapazivši puščavnika, pokazal je z desnico na mostovž in zakričal nad njim, da je po stari glavi oca Jarolima zašumelo.

„Nimamo časa opraviti s takimi požerubi! — Sicer me prav miče, da bi te pustil, kosmata kuta, doli v vrtarjevi sobi da bi ne sovražil zaman ljudij. Ne veš, da patent ostro ukazuje, kdor od nekdanjih puščavnikov se prikaže v kuti, naj se prime in pošlje z odgonom v svoj rodni kraj? — Da mi takoj izgineš izpred oči!“

(Dalje prih.)

smejo veliko jesti, samo jubo ali pa kake druge cene stvari, potrebujejo komaj 10 do 15 kr. na dan in se preostanek lahko prišteje onim bolnikom, ki trebajo tečnejše hrane, in tako dobe labko hrano po 50 do 55 kr. na dan, da se preje ozdravijo. Kar se tiče želje, da bi se nastavlil še jeden sekundarij na kirurškem oddelku, tega pač ni treba. Saj ima primarij na kirurškem oddelku pridodeljeno pomoč od strani sekundarija družega oddelka, a ta nema skoraj nikakega posla, kajti primarij (dr. Fux op. por.) hoče vse operacije sam izvršiti in tako se zgodi, da bolnik dolgo tednov leži na kirurškem oddelku deželne bolnice, ne da bi bil operiran in tako rajši neozdravljen izstopi. Družega sekundarija pa se govorniku po teh razjasnilih ne zdi treba.

Potem se vsprejmo proračuni dotičnih navedenih zakladov za malo sto goldinarjev različna od nasvetov deželnega odbora, ker nam neso na razpolaganje dotična poročila, proračun poročevalčev pa nam ni bil razumljiv, jih podajamo po nasvetih deželnega odbora.

Tedaj ima bolniški zaklad skupne potrebščine 61.306 gld. 65 kr., skupne zaklade 12.138 gld. 74 kr. Torej primankljaja 49.167 gold. 91 kr. Blazniški zaklad, potrebščine: 56.328 gld. 5 kr., zaklade 9703 gld. 51 kr., primankljaja, kakor je poročevalec po ponovljeno popravljenih številkah rekel, mesto 46.624 gld. 54 kr. vsled manjših izdatkov le 46.143 gld. 54 kr. Porodniški zaklad ima skupne potrebščine: 5676 gld. 5 kr., zaklade pa 880 gld. 60 kr., primankljaja: 4795 gld. 45 kr. Najdeniški zaklad ima potrebščine 3595 gld. 45 kr., zaklade skupne pa 313 gld. 20 kr., torej primankljaja 3282 gld. 20 kr. Vsi primankljaji teh zakladov imajo se pokriti iz deželnega zaklada. Zbor nasvete nnančnega odseka brez razprave odobri. Poročevalec dr. vitez Bleiweis-Trsteniški navaja še sledeče poročila iz poročila deželnega odbora:

Po naročilu sl. deželnega zbora v V. seji dne 25. septembra 1888, da mora deželni odbor delati na to, da režijni donesek v blaznici na Studenci potem, ko bodo v stari blaznici v Ljubljani oskrbovani umobolni premeščeni na Studenec, znesek 22 kr. za jednega bolnika III. razreda na dan ne preseže, naznanil je deželni odbor to naročilo redu. S poročilom z dne 1. februarja 1889. leta se je red izjavil, da je pripravljen znižati režijni znesek za blazne na Studenci na 22 kr. pričlenši od one dōbe, ko bodo vsi blazni tam oskrbovani. Zahteval pa je, da se sestram napravijo večja in boljša stanovanja in da se ognjišče povekša. Zastran stanovanj za sestre je bil ogled na lici mesta, a deželni odbor zaradi različnih mnenj reda, primarija blaznice in stavbinega urada ni prišel do sklepa. Ognjišče pa je sklenil deželni odbor novo postaviti, da bode zadostovalo za večje število bolnih.

Sklep sl. deželnega zbora, da naj se oskrbovalni stroški za hirajoče umobolne v hiralnici pri sv. Jožefu znižajo od 45 na 40 kr. za osobo in dan, naznanil je deželni odbor redu z dostavkom, da je tudi v drugih hiralnicah, na pr. v Kainbachu, kjer usmiljeni bratje take bolnike oskrbujejo, oskrbnina le po 40 kr. na dan. Red je izrekel, da je pripravljen znižati oskrbnino na 43 $\frac{1}{2}$ kr., ako se redu vrnejo pogrebni stroški po 7 gld. 90 kr. za mrliča in je vsaj 50 bolnikov oskrbovanih. Znižal bi pa oskrbnino na 40 kr. na dan, ko bi mesto sedaj veljavnega jedilnega lista smel upeljati takšen jedilni list, kakor je v blaznici v Stenjevcu. Ker se je primarij dr. vitez Bleiweis izrekel proti skrajšanju sedanje hrane, sklenil je deželni odbor, da se vsprejme ponudba reda, po kateri je znižana oskrbnina na 43 $\frac{1}{2}$ kr.

Za hiralce, kateri se oskrbujejo v hiralnici pri sv. Jožefu, zahteva red po 50 kr. na dan. Vsled sklepa dež. zbora se je deželni odbor obrnil do reda, da naj zniža to oskrbnino, ki je pretirano visoka. Red je odgovoril, da je pripravljen znižati oskrbnino na 45 kr., ako občine prevzamejo pogrebne stroške za hiralce, ki bi umrli v hiralnici. Ta poročila vzemo se na znanje in odobre.

(Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 23. oktobra.

Enketa za reformo **juridičnih studij**, katerej predseduje minister Gauč; zborovala bode

ves teden. Posvetovanja se udeležujejo: tajni svetnik in senatni predsednik dr. baron Lemayer, sekcijski načelniki grof Erzenberg, baron Erb, dr. vitez Wittek, vitez Rinaldini, dr. Chiari, generalni prokurator vitez Cramer, predsednik statistične centralne komisije, dvorni svetnik dr. pl. Inama-Sternegg, sekcijski svetnik dr. Kaséer, ravnatelj terezijanske in orijentske akademije vladni svetnik dr. baron Pidoll, predsednika namestnik dolenje-avstrijske odvetniške zbornice, vitez Feistmantel, dvorni in sodni odvetnik dr. Hasenöhrl, vseučilišni profesorji dvorni svetnik dr. Sigel (Dunaj), dvorni svetnik dr. Maassen (Dunaj), dr. Exner (Dunaj), dr. Karl Menger (Dunaj), dr. pl. Miaskovský (Dunaj), dvorni svetnik dr. vitez Czyhlarz (Praga), dr. Ott (Praga), dr. Pražak (Praga), dr. Strahal (Gradec), dr. Lamarsch (Dunaj), vladni svetnik dr. Zoll (Krakovo), dr. Darguss (Krakovo), dr. Pillat (Levov) in vladni svetnik dr. Kleinwachter, ministerski svetniki dr. vitez David in dr. Rittner, sekcijski svetnik baron Werner in ministerski podtajnik dr. Burkhardt. Zaradi bolezni se posvetovanj ne morejo udeleževati sekcijski načelnik dr. Steinbach, dvorni svetnik prof. dr. Randa (Praga), predsednik dolenje-avstrijske notarske zbornice dr. Roncali.

Ko je **hrvatski** deželni zbor rešil novo finančno nagodbo z Ogersko, se je sedaj predložila državnemu zboru ogerskemu, kateri jo bode pač tudi nespremenjeno vsprejel.

Vnanje države.

Prestolni govor s katerim se je v nedeljo slovesno otvorila skupščina **srbska**, omenja sprememb, ki so se dogodile, odkar je zadnji pot zborovala skupščina. Kralj Milan je dal deželi svobodno ustavo, potem se pa odpovedal prestolu ter je zasel prestol sin njegov Aleksander prvi. Za mladoletnosti kraljeve, bode na podlagi ustave izvrševalo regentstvo kraljevo oblast, kar s prestolnim govorom naznanja zastopnikom naroda. Te spremembe, ki so se vršile strogo po ustavi, je narod z veseljem pozdravil kot začetek boljše dobe in dne 20. junija je bil novi kralj maziljen v Ziči. Narod je tedaj pokazal udanost rodovini Obrenovičev, pa tudi evropske velevlasti so tem povodom izrazile svojo naklonjenost, in jim se v prestolnem govoru izreka zahvala za častitke. Regentstvo bode vedno strogo postopalo po ustavi. Regentstvo in vlada sta prevzeli težavni nalogi. Finance so bile v največjem neredu, ko sta prevzeli krmilo v roke. Treba je torej varčno postopati in gledati, kako da naj se povisajo državni dohodki. Zaradi tega je vlada takoj prevzela tabačni monopol in železnice v upravo države. V poslednji zadevi je posredovala vlada francoska, da se je z družbo doseglo sporazumljenje. Skupščini bode vlada predložila načrt zakona o urejenji cerkvenih razmer. Uvela se bode zopet milica, da se pomanjšajo troški za vojsko, samo kadri stalne vojske se bodo obdržali. Skupščina bode imela rešiti budget, skleniti organične zakone, s katerimi se bode popolnem oživela ustava. Rešiti bode morala zakon, s katerim se vse sodnijske zadeve izroče rednim sodiščem in tako omeji delokrog policije, zakon o organizaciji okrožnih, okrajnih in občinskih uprav, poslovni red skupščine, volilni zakon, občinski zakon in zakon o občinskih žitnicah. Koncem se naglašajo dobri odnošaji z vsemi državami in pa da žele z vsemi balkanskimi narodi živeti v miru ter pospeševati samostojni njihov razvoj.

Prestolni govor **srbski** je napravil v **Bolgariji** najboljši utis. Pregnal je strah, da Srbija le gleda, kdaj se jej ponudi priložnost, da napade Bolgare.

Po poročilih iz Peterburga se je car **russki** jako zadovoljen vrnil v Rusijo. Pohod v Berlinu ga je preveril, da Nemčija nikakor ni tako nasprotna Rusom. Ruski listi sedaj nič več tako sovražno ne pišejo o Nemčiji in tudi v potovanji cesarja Viljema v Carigrad ne vidijo nikake intrige proti Rusiji.

Turški generalni guverner na Kreti je bil odredil preiskavo, če so res vojaki grdo ravnali s kristijani. Preiskava je pa pokazala, da so vse vesti o grozovitostih po listih izmišljene. Seveda izidu te preiskave se ne sme pripisovati preveč važnosti, ker se je gotovo kaj pristranski vršila.

Na **virtemberškega** kraljeviča naslednika streljal je sedlarski pomočnik Kläiber. Govori se, da je napadovalec bil blazen. Židovski listi pa stvar tako zasukavajo, da je hotel princa ustreliti iz verskega fanatizma, da bi potem prišla katoliška panoga Würtemberžanov na prestol.

Dopisi.

Iz Ljubljanske okolice 18. oktobra. (Nekoliko o zboljšanju učiteljskih plač v odgovor g. posl. Dragošu). Jako neljubo dirnolo nas je poročilo sl. dež. zbora III. skupne seje od 16. t. m., v kojem se je tako protivil proti prošnjam učiteljev za zboljšanje plač poslanec g. Dragoš, češ, da beda mej kmetovalci je velika in dežela ne more za učitelje več storiti, kakor sedaj i. t. d. Učitelji pričakovali smo vsi brez izjeme, da se bode prvi proti zboljšanju materijelnega stanja našega oglašil preje omenjeni g. poslanec. Da, komaj je pričako-

val trenutka, da bi dal duška svojemu srdcu do stanu, ki mu je dal izobražbo, da sedi v deželni zboru. Sicer je navada, da se prošnje brez debate izročijo temu ali onemu odseku, a gospod poslanec bil bi prošnje stanu, ki reprezentuje poleg duhovščine največjo inteligencijo po vaseh, trgih in mestih, rad takoj zavrzel. Uzrokov tega koraka ne bodem našteval, ker je itak znano, da je njemu pri volitvah za deželni zbor stal nasproti — učitelj, za kojega so tudi njegovi kolegi delovali. In sedaj to maščevanje!

Nekako s strahom pričakuje učitelstvo kranjske dežele dne razprave o vitalnih interesih tega stanú. Pošiljale so se prošnje leto za letom in poslednjič bode imel sl. dež. zbor nalogo izreči svoje mišljenje o tej prevažni zadevi. Znano nam je, vsaj kar se čuje za kulisami, da bodeta vis. šol. svet in sl. dež. odbor predložila načrt o prihodnjih učiteljskih plačah. Upamo, da ta predlog ne bo našel gluhih ušes, in da se nam naposled izpolni želja in olajša naše slabo materijelno stanje. Imel sem priliko z mnogimi duhovniki in neduhovniki o tej zadevi govoriti — in vsi so jednih mislij, da je ta stan v resnici preslabo plačan. Pri vseh stanovih so se plače v teku zadnjih let zboljšale, tako pri častnikih, dežel. uradnikih, mestnih uradnikih in celo pri Ljubljanskih učiteljih — le pri nas naj bi ostalo pri starem. O britkostih, težavah, skrbeh in žalosti tega stanu bi se dalo mnogo govoriti. Mislim, da marsikateri oče-učitelj s kopico otrok — ne vedé, kaj bode iz njih, ko jih vsled svoje pičle plače na more pustiti izbraževati stanu primerno, svoj kruh s solzami jé. Gospodje poslanci bodo gotovo premislili, da slednjič se vender mora stvar rešiti v prid šoli, učitelstvu in narodu. Biti učitelj, a ne biti materijelno samostojen mož, to so pojmi, koji se izkjučujejo. Ako bi pa prošnje zopet ne bile uslišane ugodno za vse učitelstvo — ker bi učiteljice tudi s tem izhajale, ker nemajo družine — tedaj naj bi se vsaj za prvi trenutek učiteljem na večrazrednih šolah, kojih je mnogo brez stanovanja (in ti so prave pari je mej učitelji) dala kaka personalna doklada do prihodnjega leta, in v teku prihodnjega leta naj bi sl. dež. zbor sklical enketo, kakor jo je bil češki dež. zbor pred dvema letoma, v kateri naj bi se izrekla, kako naj bi se učiteljem plače uravnale, ne da bi tega finančno stanje dežele preveč občutilo. Najbolj bi nas veselilo, ko bi predlog vis. dež. šol. sveta našel krepkih zagovornikov z dostavkom, da tudi učiteljem brez stanovanja, kojih bo kacij 30—40 moških, privolili vsaj 40 gld., na leto doklade. To so popolnoma opravičene želje teh prošenj, o kojih g. poslanec Dragoš nič vedeti noče. Pričakujemo, da bode on malo ali nič vrstnikov štel pri glasovanju, da bodejo sinovi dežele kranjske pričali, da jim je mar vzgoja in pouk, in da hočejo, da naj bodo učitelji slovenskega naroda stanu primerno plačani. Mi bomo potem spoznali kdo je naš prijatelj in kdo ne, „što je vjera — što nevjera“! K.

Pisma iz Pariza.

(Piše A. Bezenšek.)

XXIV.

26. avgusta.

(Palača strojev.)

(Konec.)

Poglejmo si sedaj površno po dvorani. Teško se je priučiti temu šumnemu gibanju in vrtenju. To gre kakor v peklenjski kovačnici. Visoka kola, cilindri, pistoni delajo, kakor železni robje vsak na svojem mestu. Ako se primerjaš s temi stroji, vidi se človek mal in ničeven. Ti ciklopi imajo mišice od jekla in železa, a mi smo le od krvi in mesa. Ko bi prišel kdo njim v pesti, smeljejo mu ono betvico kosti na drobno kot moko, a kri in meso jim še nij dosta, da bi si zob obelili. Strašni so ti orjaki, pa vender vlada ž njimi človeški um, on si jih podjarmi, ter jim dá opredeljeno službo. Delajo dokler jih delati pusti, a tačas izpolnjujejo svojo zadačo točno in metodično. Brez človeškega uma, kateri vodi in upravlja te stroje, bil bi tukaj kaos, bila bi res prava peklenjska kovačnica; a tako je tukaj hram uma, svetišče novodobnega genija, palača napredka.

Če se obrnemo na desno stran, najdemo stroje za šivanje in za razne domače potrebe; ogledujemo si stroje za tkanje, za obdelovanje pohištva, potem kemične in farmacevtske oprave; vidimo orodje in stroje za arhitekto, inženjerje itd.

Na levi strani je orodje zemljedeljsko vsakega vida in razni stroji, ako ravno je še več takega v zemljedeljski razstavi na Orsayevem nabrežji. Stroji za kopanje rudnikov, za obdelovanje kož, za barvanje platna; tiskarski, kamenotiskarski in slovnični stroji so tukaj iz vseh slovitihih tovarn, posebno francoskih (Marinoni) itd. itd.

Po galerijah je tudi še vse polno strojev od navedenih strok in drugih.

Mej ostalimi še moram posebno naglasiti stroje za železnice in vagonne ter električne stroje. Za poslednje je opredeljeno mesto od 1700 metrov. Ta oddelek spada mej najzanimiveje v razstavi, ne samo ker je tukaj dosta novih iznajdb, nego tudi zaradi znatnega izboljšanja do zdaj znanih strojev. Telefonstvo, brzovjavstvo in električna razsvetljava so jako dobro napredovale. Zanimiv in čisto nov aparat je „stenotelegraf“, s katerim je mogoče pri brzovjavljenju prihraniti dosta časa in posla dotičnemu uradniku; a s tem ob jednem pridobi tudi cel brzovjaven urad, in vse občinstvo, ker je mogoče telegrame mnogo brže predavati in prijemat, kakor pa po dozrajnej sistemi. Okolu vseh teh aparatov, kateri imajo brez sumnje še veliko prihodnost, je zmirom vse polno radovednega občinstva. Ravno tako se tudi za pisalne stroje vsakdo zanima, kdor ima posla s pisavo. In v današnjem veku, kdo bi bil izvzet? Remingtonov pisalni stroj je pač za zdaj najboljši. Hammond in Calligraf sta tudi precej ugodna za rabo, pa vender še vsem manjka dosta, dokler bodo popolni in dokler se bodo mogli obče rabiti. Zdaj je še tudi cena od 400 do 550 frankov še prevelika, da bi si ga mogel vsakdo omisliti, kdor bi imel voljo na njem praktikovati. Videl sem pisati, ali kakor se pravi „tipati“, dosta brzo, po 40 do 50 besed v minuti; ženski gibčni prsti so za to svrhu posebno pripravi.

Na železnični razstavi so prav za prav videti vagoni, kakeršni bi mogli in morali biti in kakeršni bodo brž ko ne v bližnji prihodnosti na vseh železnicah. A takih neudobnih kakeršni so sedaj, posebno pri nekaterih železnicah, opisanih v prvem pismu, na razstavi ni videti. Le mej starinami tam, kjer stoji tudi Stenfonsonov parostroj, so nekateri vagoni podobni onim, kakor se še zdaj rabijo na postranskih progah južne železnice, na nekaterih madjarskih železnicah in pa pri baron Hirschovej vztočne železnici. To je muka, voziti se v takih kurjakih, posebno tam, kjer se puši slab duhan in pa kjer je nadležnih potujočih židovskih komijev, kateri vsakega povprašujejo: s kako robo potujete? Židovska arogantnost se šopiri po vseh železnicah madjarskih v velikem razmeru; tako je tudi na Poljskem, na Nemškem in v Cisaljtaniji je že nekaj bolje, a na Francoskem skoro čisto prestaje. Zato so se mi jako dopali oni vagoni, kjer ima vsak popotnik svojo sobico s posteljo, mizico, umivalnikom; po francoski se lepo reče takej uredbi „une petite hôtellerie ambulante“. Tako se zamore potovati dan in noč, ne da bi se naveličal zmirom se menjajočega društva in ne da bi se kdo nadlegoval z neslanimi dovtipi. Ako pa kdo čuti potrebo razgovoriti se, naj gre v salonski voz, kjer se lahko obeduje, čita, igra in razgovarja. Američani imajo najpraktičnejše vozove, isto tako imajo Rusi precej udobne, a začenjajo jih uvajati tudi Francozi na nekaterih železnicah, na pr. na Lyonske; za zdaj vrvijo tako imenovani „wagons lits“ istoimenega društva samo pri bliskovlaku Pariz Dunaj-Pešto-Belgrad-Sofijo-Plovdiv-Carigrad. S časom se bode tudi drugod zboljšalo; ostaja upanje, da se nam bode taka udobnost na stara leta še bolj prilagala.

Razen Francozov so v palači strojev najlepše zastopani Američani, Angleži, Švicarji in Belgijci. Francoski tehniko so predstavili velikansk načrt, kako bi se mogel Pariz zjediniti s morjem ter postati pristanišče. To so velike sanje o prihodnosti; pa mej drugimi realnimi predmeti, nič ne škoduje, ako se nabaja jeden načrt, kateri je še daleč od realnosti. Tedaj pač precej vidimo, da še nismo vsega dosegli, česar bi si želeli, da človeški duh nikdar ne miruje, do se ne zadovoljuje z nobenim še tako sijajnim uspehom; on leti naprej in naprej, dokler se ne izgubi — v sinjih višavah.

Domače stvari.

— (Nadvojvoda Ivan) umaknil se bode popolnoma v zasobno življenje. Zadnja imenovanja visocih vojaških poveljnikov so ga menda poučila,

da odločilni krogi neso premenili svojih nazorov. Nadvojvoda Ivan je nekda formalno predložil prošnjo za dovoljenje, da sme odložiti vse svoje naslove in dostojanstva. S tem se je odrekel tudi dosedanji apanaži, iznašajoči 12.000 gld. Pretresa se uprašanje, kako se bode nadvojvoda pisal, ako res odloži vse svoje naslove in dostojanstva, ker takega slučaja še ni bilo. Nadvojvoda Ivan ima malo premoženja in bode nekda pri neki inozemski državi ustopil kot pomorski kapitan, za katero službo je nedavno na Reki napravil izpit z izvrstnim uspehom.

— (Iz Vipavo) se nam piše, da je včeraj preiskovalni sodnik z obilno žandarmerijsko asistenco (13 mož) prišel v Poddrago, kjer se je vršilo zaslišavanje in hišna preiskava. Žandarmi odpeljali so g. Ivana Božiča, posestnika v Poddragi, v Vipavo.

— (Na vseučilišču v Gradcu) bil je pred par dnevi doktorjem teologije imenovan g. Karol vitez Baubela iz Ville Vicentine na Goriškem.

— (Iz kluba stranke prava) izstopil je tudi poslanec M. Lončarevič in se pridružil dr. E. Barčiču.

— („Nova Pesmarica“) Na večstranska vprašanja odgovarjamo, da je „Pesmarica“ že gotova in se bode v kratkem začela razpošiljati.

— (Naznanilo in vabilo.) Odbor narodne čitalnice Ljubljanske naznanja, da priredi čitalnica letos pred adventom sledeče zabavne večere: V nedeljo 27. oktobra: besedo s plesom, v soboto 9. novembra: plesno vajo, v soboto 16. novembra: plesno vajo, v soboto 23. novembra: plesno vajo. Začetek besedi s plesom ob polosmi, plesnim vajam ob osmi uri na večer. Pri vseh zabavnih večerih igrala bo vojaška godba c. kr. domačega pešpolka baron Khun št. 17.

— (Program) besedi s plesom 27. oktobra v čitalnici Ljubljanski: 1. Strauss: Overture iz operete „Noč v Benetkah“; igra vojaška godba. 2. Nedvéd: „Planinsko dekle“; moški zbor s tenor-samospevom g. Pribila. 3. Jos. Stritar: „Sreča, pozvija in Preširen“: deklamuje gospica K. Podkrajšekova. 4. A. Hajdrih: „Sirota“; moški zbor z mezo-sopran samospovom gospe M. Gerbičeve. 5. Iv. pl. Zajc: „Iztočna zora“; kantata za moški zbor, bariton-samospev (g. Pucihar) in orkester. Orkestralni del igra vojaška godba. 6. Bayer: Odlomek iz baleta „Vila čeč“; igra vojaška godba. 7. Ples.

— (Preddvorom na Gorenjskem) bil je mnogoletni župan, graščak Edvard Urbančič zopet županom izvoljen, odborniki pa so posestniki J. Zaplotnik, A. Perme, J. Roblek in J. Polajnar.

— (Prvo hrv. akad. lit. zab. društvo „Hrvatska“ v Gradcu.) V seji dne 19. t. m. bili so izbrani v odbor za zimsko polletje: Za predsednika g. Julij Rogina, stud. med.; za podpredsednika gosp. Josip Kindl, stud. med.; za tajnika g. Lav Vrbanič, stud. med.; za blagajnika gospod Josip Mladinov, stud. med.; za knjižničarja g. Mijo Cettolo, stud. med.; za revizorja gg. Drag. Barlovič, stud. med. in Evgen pl. Barac, stud. med.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Zader 22. oktobra. Lloydovemu parniku „Ferdinand Max“, plovečemu iz Dubrovnika v „Punto d' Ostro“ se je pohabil stroj in hudi jug gnal ga je v odprto morje. Lloydova parnika „Juno“ in „Progresso“ odplula sta iz Kotora iskat ga. Parnik „Juno“ se je kmalu vrnil, ne da bi bil parnik „Ferdinand Max“ našel. Parnik „Progresso“ ga še išče. Na parobrodu je mej drugimi potovalci tudi princ Peter Karadjodjevič.

Berolin 22. oktobra. Prestolni govor, ki ga je Bötticher v dvorci v beli dvorani čital, bil je zlasti pri besedah ob ohranitvi miru s ponavljajočim se odobravanjem vsprejet. Ko je bil govor prebran, zaklical je poslanec Levtzov cesarju „hoch!“, vsi prisotni pa so temu klicu naudušeno pritrdili.

Atene 22. oktobra. Pri včerajšnjem slavnostnem obedu ruskemu carjeviču na čast, napil je kralj na carja in carico rusko in na cesarsko obitelj. Ruski prestolonaslednik odgovoril je z napitnico na grškega kralja, kraljico in kraljevo obitelj.

Zader 23. oktobra. Lloydov parnik „Ferdinand Max“ je pri Lastovskem predgorji (Punta Lastovska) na otoku Mlet. Dva parnika

odplula sta tjakaj, da prevzameta potovalce, pošto in blago.

Inomost 23. oktobra. Vsled močnega juga in zopetnega, dolgo trajajočega dežja sta Adiža s stranskimi potoki in Eisack močno narasli ter razdejali začasne varnostne zgradbe pri Predazziji, ki je deloma pod vodo. Več hiš v nevarnosti.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gl. 4.60; za pol leta gl. 2.30; za četrt leta gl. 1.15.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
22. okt.	7. zjutraj	726.1 mm.	15.8° C	sl. jz.	obl.	6.20 mm.
	2. popol.	725.5 mm.	20.0° C	z. jz.	d. jas.	dežja.
	9. zvečer	724.8 mm.	17.2° C	m. jz.	dež.	
Srednja temperatura 17.7°, za 7.4° nad normalom.						

Dunajska borza

dné 23 oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta gl.	85.20	85.30
Srebrna renta	85.80	85.70
Zlata renta	110.20	109.80
5% marcna renta	100.05	100.20
Akcije narodne banke	920.—	921.—
Kreditne akcije	306.60	309.25
London	119.20	119.10
Srebro	—	—
Napol	9.50	9.49
C. kr. cekini	5.67	5.67
Nemške marke	58.42 1/2	58.35 1/2

4% državne srečke iz l. 1864	250 gl.	132 gl.	50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	177	75
Ogerska zlata renta 4%	100	100	75
Ogerska papirna renta 5%	96	96	80
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gl.	122	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	120	120	—
Kreditne srečke	100 gl.	183	—
Rudolfove srečke	10	19	60
Akcije anglo-avstr. banke	120	143	50
Tramway-društ. velj 170 gl. a v.	228	228	25

POZOR!

Za baš izišli Janežič-Bartel „Deutsch-slovenisches Hand-Wörterbuch“ lepe, trpežne, pol chagriuove

platnice

po 50 kr., s pošto 10 kr. več. Z vezanjem vred 80 kr.

(890—2) Janez Bonač, knjigovez.

Franjo Majdič

diplomovani živinozdravnik,
stanuje (895—1)

v Dolenjem Logatci
pri g. Arko-tu, vulgo Mesar-ji.

Prodajalnica z mešanim blagom
in
gostilna

se dá v najem na lepem kraju pri cesti zraven rudokopa na Kranjskem. Za prevzetje blaga je potreba 800 do 1000 gl. — Več se izve pri gosp. Antonu Čop-u, Loke pri Zagorji za Savo. (894—2)

Nagrobne križe (893—2)

lepo in bogato s pristinim zlatom pozlačene, s kamnom in brez istega, po najnižjih cenah in v velikem izboru priporoča

Andrej Druškovič
trgovec z železnino
v Ljubljani, Mestni trg h. št. 10.

Na zahtevanje pošljejo se ilustrovani ceniki.

Tujci:
22 oktobra.
Pri Stonu: Kallman, Suhaneck in Hummel z Dunaja. — Skvarča iz Budanje. — Hofman, Thomitz iz Kočovja. — Weiss iz Velike Kaniže. — Moravec iz Beljaka. — Zamarin iz Gradača.
Pri Mallé: Wilvonseder, Privat, Weiss, Marjanka z Dunaja.
Pri Južnem kolodvoru: Lusina iz Trate. — Majdič iz Kranja.

Umrli so v Ljubljani:
21. oktobra: Reza Sličar, trgovčeva hči, 1 1/2 mes. st. Dunajska cesta št. 13, za katarom v želodci in šrevih.

„AZIENDA“

avstro-francosko zavarovalno društvo zoper elementarne škode in nezgode na Dunaji.

Glavni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradci.

P. n.

Usojamo se naznanjati, da smo zvezo z našim glavnim zastopnikom gospodom Josipom Prosencom vsled sklenjenih transakcij prijaznim potom izrušili ter poslovanje glavnemu zastopniku ces. kralj. priv. zavarovalnega društva „Avstrijski Phönix“ gospodu Josipu Perhauc-u izročili.

Vsa uplačila naj se kakor do sedaj pri zastopu v Šelenburgovih ulicah št. 3 odrajtujejo in ravno tu bodo se dajala radovoljno vsa na zavarovanja sloneča pojasnila.

Z odličnim spoštovanjem

Glavni zastop v Gradci
za Štajersko, Koroško in Kranjsko
„AZIENDE“
avstro-francoskega zavarovalnega društva zoper elementarne škode in nezgode.

Ces. kralj. priv. zavarovalno društvo
„Avstrijski Phönix“
na Dunaji.

Ces. kralj. priv. zavarovalno društvo
„Avstrijski Phönix“
za življenje na Dunaji.

Generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradci.

P. n.

Usojamo se naznanjati, da smo izvršenje onih pri izvanrednem zborovanju naših delničarjev in delničarjev „AZIENDE“, avstro-francoskega zavarovalnega društva zoper elementarne škode in nezgode, sklenjene transakcije v Ljubljani glavni zastop osnovali in našim glavnim zastopnikom gospoda Josipa Perhauc-a imenovali.

Pisarna nahaja se v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah št. 3, kjer se bodo vsa uplačila odrajtovala, zavarovalne ponudbe vsprejemale in na zavarovanja sloneča pojasnila radovoljno dajala.

Z odličnim spoštovanjem

Generalni zastop v Gradci
za Štajersko, Koroško in Kranjsko
ces. kralj. priv. zavarovalnega društva
„Avstrijski Phönix“
na Dunaji
in
ces. kralj. priv. zavarovalnega društva
„Avstrijski Phönix“
za življenje na Dunaji.

Pojasnilo.

Tem potom javljam, da sem zvezo z „Aziendo“ vsled sklenjenih transakcij resnično po prijaznosti razrušil, ter prosim v imenovanem zavod oziroma v „Feniksa“ neomejeno tisto zaupanje staviti, katerega zasluži in katerega je p. t. občinstvo imelo za časa mojega poslovanja.

Z odličnim spoštovanjem

(899) **Jos. Prosenec.**
Ljubljana, dne 23. oktobra 1889.

Zahvala in priporočilo.

Slavnemu občinstvu in p. n. trgovcem se uljudno zahvaljujem za izkazano mi zaupanje ter se jim še v bodoče najtoleje priporočam.

Ob enem naznanjam, da sem svojo delavnico preselil s Staroga trga št. 34

v Florijanske ulice št. 22.

Evgenij Betetto,
izdelovalec metelj. (855—3)

„AVSTRIJA“

vzajemno zavarovalno društvo na človeško življenje
(ustanovljena l. 1860.)

Ravnateljstvo: na Dunaji, I., Schottenring št. 8, v lastni hiši.

Zavaruje na človeško življenje v vseh kombinacijah po najnižjih tarifah.

Take kombinacije so:

1. Zavarovana svota izplača se po smrti zavarovančevi, kadarkoli se ta pripeti. Za vojake tudi, ko bi v vojski padli.
2. Zavarovana svota izplača se po smrti zavarovančevi, ali pa poprej njemu samemu, kadar doseže določeno starost.
3. Zavarovana svota izplača se po smrti prvo umrlega na preživečega. — (Nasprotno zavarovanje mej zakonskimi.)
4. Zavarovana svota izplača se, kadar zavarovaneec določeno s arrost doseže, njemu samemu, po njegovi smrti pa še jedenkrat njegovim dedičem.
5. Zavarovana svota izplača se dedičem, ako zavarovaneec pred 60. letom umrje, ako pa doživi 60. leto, izplačuje se mu do smrti vsako leto 10%.
6. Zavarovana svota izplača se otroku, kadar določeno starost doseže, ako bi pa otrok poprej umrl, povrne se uplačana premija s 5% obrestnimi obrestmi.
7. Zavarovana svota izplača se otroku za doto, kadar določeno starost doseže, ne da bi bil še kdo zavezan premije plačevati, ako bi plačnik premije poprej umrl. Uplačane premije povrnejo se, ako otrok pred določeno starostjo umrje.
8. Razen navedenih kombinacij vsprejema „Avstrija“ še zavarovanje pokojnin in rent.

Leta 1888. izplačala je „Avstrija“ gl. 376.234.14
Za svojega obstanka (l. 1860.) pa je izplačala „ 6.660.000.—
Društvene rezerve znašajo koncem l. 1888. „ 2.587.984.31
Društveno premoženje koncem l. 1888. „ 2.633.242.38

Ponudbe za zavarovanja vsprejema, pojasnila, pregleda in tarife brezplačno daje
nadzorništvo „AVSTRIJE“ v Ljubljani:
Ignacij Valentinčič. (896—1)
Pisarna: Sv. Petra cesta h. št. 73 (nova).